

# Horizon.taal

Jaargang 42 - nummer 246

november - december 2010

---



**Hoezo, kwik weerspannig?** (p.4)

**Internacia renkontiĝo en Helmond** (p.7)

---

# HORIZONTAAL

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.,  
42ste jaargang.

Versijnt de 1ste van elke oneven maand.

Overname van artikelen is vrij op voorwaarde dat de bron wordt vermeld en een exemplaar aan de redactie wordt gestuurd.

## Redactie en administratie:

Vlaamse Esperantobond v.z.w.  
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen  
tel.: 03 234 34 00 fax: 03 234 54 33  
Epost: horizon.taal@skynet.be  
Webstek: <http://www.esperanto.be/fel/nl>.

**Abonnementen:** 25,00 EUR

## Rekeningen:

t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen: KBC 402-5510531-55  
of Fortis 001-2376527-06.

## IBAN-nummers van FEL:

IBAN BE66 0000 2653 3843  
BIC: BPOTBEB1

## Redactie:

Lode Van de Velde

## Medewerkers:

Petro De Smedt, Ivo Durwael, Agnes Geelen, Paul Peeraerts, Roland Rotsaert,  
André Ruyschaert, Emiel Van Damme, Julia Litvinova, e.a.

## Verantwoordelijke uitgever:

Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

## Advertentietarieven: (alle prijzen zijn in euro)

	<b>1-malig</b>	<b>3-malig*</b>	<b>6-malig*</b>
<b>formaat 1/1:</b>	250	625	1000
<b>formaat 1/2:</b>	150	375	600
<b>formaat 1/3:</b>	110	275	440
<b>formaat 1/4:</b>	80	200	320
<b>formaat 1/6:</b>	55	140	220
<b>formaat 1/12:</b>	30	75	12

\* Inlassing van 3x dezelfde advertentie van een door u drukklaar geleverd exemplaar.

Op deze tarieven geldt het BTW-tarief van 21%.

Kleurtoeslag bedraagt 125 euro per kleur en per inlassing.

## *Foutief verbeterd*

Het gebeurt niet vaak dat je een oxymoron tegenkomt, maar dit vind ik wel een mooie!

In het artikel Internet bevordert gebruik kleinere talen en Esperanto van het vorige nummer zijn helaas enkele fouten geslopen. De automatische spellingcontrole werd gebruikt, maar bij het overlopen, werden per vergissing meerdere suggesties aanvaard in plaats van deze over te slaan, met het onderstaande lijstje fouten als gevolg. Het linkse woord is telkens de eerste suggestie van de spellingscontrole, rechts staat wat het had moeten zijn:

Klingen => Klingon  
 Flamingant => tlhIngan  
 Ezelskar => Euskara  
 massa-artikels => artikels (zonder massa)  
 Aragon => Aragonees  
 Sorbitol => Sorbisch  
 Occidentaal => Occitaans

Op <http://www.esperanto.be/fel/nl/hor.php> kun je het volledige artikel foutloos (en feilloos) terugvinden.

Lode

INHOUD	
<i>Hoezo, kwik weerspanning? (Kiel spitas hidrargo?)</i>	<b>4</b>
<i>Internacia renkontiĝo en Helmond</i>	<b>7</b>
<i>Taalproblematiek</i>	<b>9</b>
<i>Clubprogramma's</i>	<b>11</b>
<i>Zamenhofa festo en Charleroi-Marcinelle</i>	<b>13</b>
<i>Een nieuwe kortfilm in Esperanto</i>	<b>14</b>

## HOEZO, KWIK WEERSPANNIG? (KIEL SPITAS HIDRARGO?)

horizontaal

Uittreksel uit de boekbespreking van Eugène de Zilah in La Gazeto 147 (15 maart 2010). Besproken boek: "Spitaj -- kiel hidrargo". Met weglating van lange citaten en bepaalde uitweidingen; deze worden wel gesignaleerd.

**Hoezo, kwik weerspanning?**  
(Kiel spitas hidrargo?)



De auteur van *Tarokoj kaj epokoj* heeft een nieuwe roman uitgebracht, en dat verheugt mij zeer, want ik vreesde dat het gigantische eerste werk, inmiddels klassiek geworden, complex en volgestopt, zijn scheppingskracht had uitgeput. "Tarokoj..." was dermate autobiografisch dat Chris Declerck er de Osiek-prijs voor kreeg. Met "Spitaj..." zit het anders. Dit werk vormt een eenheid, is fictie, en toch helemaal actueel. Het beroert en omroert dezelfde thema's als "Tarokoj...", maar is geen opwarming van het vorige boek. In veel opzichten is het volledig nieuw. Het drukt nieuwe opinies uit

over menselijkheid, en zijn taal, nog steeds voorbeeldig, ontdeed zich van de laatste Engels imiterende 'slakken'.

Het meest in het oog springend was de aarzeling in het gebruik van de tweede persoon enkelvoud. In "Tarokoj..." gebruikte Christian Declerck de *je*-vorm (die vertrouwelijkheid uitdrukt) slechts om zichzelf aan te spreken [alsook God – nota v.d. vertaler]; in "Spitaj..." krijgen we niet alleen het hele gamma van *je*-gebruik, maar zelfs literaire finesses van de vertrouwelijkheidsvorm. Laat ons een voorbeeld nemen: de ontmoeting van Aldo Murbo met een jongeman die betrokken was in terroristische acties. [...] De jongeling (Kurt) toont zich wantrouwig, dus Aldo trekt zich terug in neutrale beleefdheid en spreekt hem opnieuw met *u* aan. Even later verneemt Aldo dat Kurt ooit leerling van hem was en daarom hoopt op steun van zijn vroegere leraar. Dan hervat de ex-leerkracht zijn *je*-aanspreking. Zelden maken literaire teksten in Esperanto zo meesterlijk gebruik van de vertrouwelijke vorm. [...]

De verrijkende invoering van deze aanspreekvorm is trouwens niet de enige verbetering in het proza van onze auteur. In "Spitaj – kiel hidrargo" vermijdt Declerck bijna alle 'baspische'\* valkuilen: in dit boek choqueeerden mij geen 'facultatieve' accusatieven, noch anglicismen [toespeling op de ontbrekende accusatiefuitgang bij eigennamen, zoals o.a. in de romans van Trevor Steele – nota v.d. vert.].

De rijke woordenschat verraadt een brede kennis van de Esperantoliteratuur. In het boek zelf gaat het heel dikwijls over taal. De grote liefde van Declerck voor woorden past goed samen met de thema's van het werk. Verwonderde mij het vake en altijd juiste aanwenden van het voornaamwoordelijk bijvoeglijk naamwoord *unuela*. Mooie zinnen en rake verwoordingen in overvloed.

Maar laten we het liever over de inhoud hebben! Vooreerst over de ietwat ontstellende titel. Hoe en waarom is kwik weerbarstig? Verzet het zich? De lezer vindt een bevredigend antwoord in het begin van het tweede hoofdstuk. Het is Martijn (Marteno) die spreekt, hij die in het boek een boek aan het



schrijven is: "Het kwik deed opnieuw zijn intrede in mijn leven bij een verhuizing." [...] "Zich verzetten? Ja, ik verzet me. Ook ik. Ik bied het hoofd, ik trotseer: omwille van het leven, de goede wil; omwille van de liefde. Zei de heilige Augustinus niet?: 'Hoop heeft twee prachtige dochters. Woede omdat de dingen zijn zoals ze zijn, en moed, nodig om ze te veranderen.' Mijn schrijfdrang ontspringt uit weerspanning. Uit verontwaardiging. Elke schrijfsessie is een gulp verzet." (p.21-22)

Martijn, de persoon die spreekt in de ik-vorm, beweert dat "weerbarstigheid de bron is van zijn schrijven." Zijn drijfveer: de onstuitbaarheid van kwik, reagerend, uiteenspattend, uiteenstuivend. En evenzo tegendraads zijn de andere personages, familie en vrienden van Martijn, die hen en zichzelf een plaats geven in een roman. Wat trotseren zij? Waaraan bieden zij het hoofd? Aan verschillende verschrikkingen van onze moderne consumptiemaatschappij, en ook aan zichzelf.

De vertelling begint met een verbijsterende beschrijving van Antwerpen; de stad ondergaat een modernisering, een ingreep die de haren te berge doet rijzen, als een bombardement. Aldo Murbo, een 52-jarige vertaler, voetganger die zijn weg zoekt tussen opgebroken en af te breken boulevard-restanten, "laat zijn gedachten de vrije loop. Van de hak op de tak. Onsamenvattend. [Toch associatief:] Van Irak naar de Verenigde Staten, van de Amerikanen naar hun Donald Duck-gekletter, van het Engelstalig gekwaak naar pseudo-cultuur." (p.13)

Alle personages van de roman zijn op de een of de andere manier verbonden met deze verouderende intellectueel. De ik-persoon, Martijn, een bereisde journalist en esperantist, is zijn neef. Martijn heeft een plot nodig om een roman te schrijven. [En ziedaar, "gefundenes Fressen":] Aldo beschuldigt zich van een buitenechtelijk erotisch avontuurtje, dat zijn baspisch geweten onnodig danig overstuur maakt. Met het verhaal van dit zijstapje vangt de roman pas echt aan.

Sprekend over een kunstwerk, is de hamvraag: bezit het "een effect van leven"? Dat wil zeggen, schept het in de geest van de lezer een indruk van

iets dat leeft, beweegt, en zich op belangstellingwekkende wijze ontwikkelt? Dit is wel subjectief, maar "Spitaj..." is ook niet enkel 243 gram papier, zelfs al is dat werkelijk het gewicht van het boek. Een roman is een subjectieve structuur die zich opbouwt in het hoofd van de lezers; handelingen die zich afrollen in het denken, iets subjectiefs. Als de lezers de tijd vergeten, onvoorziene gebeurtenissen ontmoeten, betreuren dat het boek op zijn einde loopt – dan heet de roman "goed".

Welnu, zo is "Spitaj...": geslaagd! Ik heb de roman driemaal uitgelezen. De derde keer onmiddellijk na de dood van mijn echtgenote, om het vreemde licht terug te vinden dat het werk werpt op de schoonheid van erotische strelingen, zonder welke het menselijk bewustzijn zich kreupel voelt, en die ik zo abrupt verloor.

Alhoewel "Spitaj..." vooral van waarde is omwille van zijn erotische beschrijvingen, is die erotiek niet het hoofdthema van de roman. De erotiek duikt op in de achtergrond, als het enige doeltreffende geneesmiddel tegen de trauma's van onze gekmakende, onze krankzinnige (mondialiserende?) wereld. De belangrijkste thema's duiken op met hun respectieve weerspannige personages. Deze weerbarstige lui zijn gemodelleerd – volgens Martijn, die dikwijls de woordvoerder van de auteur is – naar de gelijkenis van kennissen. Deze kennissen worden echter niet geportretteerd, ze worden op dezelfde wijze behandeld als Martijn zijn oom behandelt: "Ik maakte van zijn belevenis literatuur. Deze transformatie van voorvallen, van lotswendingen, van nieuwtjes en roddels, van prettige en vreselijke ervaringen, is mijn manier van leven."

Deze Martijn spreekt overigens veel over zijn literatuur. Er is bij Christian Declerck een zekere wil tot "afstand scheppen", een zekere koppigheid tot herhalen: "opgepast! wantrouw het effect! Wat u leest is literatuur, niet het echte leven." [...] Goed! Ik bewonder de schrijfkunst van Declerck, maar vind dat te veel wijzen op schrijfrecepten de uitwerking, het levenseffect, belemmert. Pornografie wordt door kunst tot literatuur, maar als de kunst het vochtig worden van slipjes verhindert, zal de resulterende bellettrie een begrafenissfeertje krij-

gen. Volledige 'distantiëring' zou "de dood van de kunst" betekenen.

Nu, gelukkig, Martijn slaagt er niet in zijn moderne recepten toe te passen: Jordo en Zelda, Aldo en Tenera, Anton en Amalia... leven echt. Bewijs? In de personages stoot de lezer voortdurend op zijn bekenden. Ikzelf vind de vrouw terug die mij het dierbaarst is, die ik het meest bewonder, nu eens in Zelda, dan weer in Amalia, soms zelfs in Tenera en Imelda. [...]

Hoe zou men niet houden van dat boek, wanneer men interesse heeft voor de grote thema's die het aansnijdt? Antwerpen geschonden door verbouwing en welvaartsmodernisering, door vernieling van het mooie uit winstbejag. Aldo en Martijn perplex wegens de alom tegenwoordige agressie van VS-Engels. Aldo en Tenera ongelukkig door gebrekkige communicatie op grond van burgerlijk taboe. Zelda en Jordo rebellerend tegen de seksuele hypocrisie opgedrongen uit geldzucht en de ermee gepaard gaande vulgaire blindheid voor kunst. Zij zijn evenwel allen welvarend en opgevoed. Ieder van hen wil zijn demonen het hoofd bieden, maar ieder van hen beseft, dat elk ideaal door verfoeilijke middelen besmeurd kan worden. Aldo verwerpt de terroristische aanvallen van Kurt op winkels die het Amerikaans Engels verspreiden. Alhoewel Martijn zich soms te strak aan de letter van de wet wil houden, een zekere

baspische welmenendheid die hem ertoe brengt te spreken van "een onverschilligheid van een te straffen soort" (p.148), zonder zicht nochtans op de aard van wie die straf zou moeten toedienen, geeft hij er zich toch rekenschap van dat men politieke problemen met staatsterrorisme alleen maar kan verzieken, ja, de toestand grondig bederven. Bestrijden mag men, maar moorden is nooit nodig, nergens goed voor. Kan men iets veranderen zonder geweld? Misschien wel, langzaam, met geduld. Individuele voorbeelden en gesprekken zijn mogelijke middelen. Daar zit de nis voor het esperantisme van Martijn, het nudisme van Anton, de lust in bed van Amalia, de striptease van Zelda, en de fotokunst van Jordo. Geen enkel kwikbolletje laat zich grijpen. Iedereen trotseert zijn plaaggeest individueel. Bij middel van voorbeeld en uiting. Het volstaat immers te weten dat: "De enige dingen die echt het bespreken waard zijn, zijn zaken waarover mensen in 't algemeen absoluut weigeren te discussiëren." Over zulke zaken vertelt Christian Declerck in "Spitaj – kiel hidrargo", en om die reden is zijn roman het lezen waard.

Eugène de Zilah

---

\* baspisch (baspa): blank, Angelsaksisch, protestants

# WASSALONS VAN OSTA

**EKEREN : Markt 10**  
**KAPellen : Hoevense Baan 34**  
**BRASSCHAAT : Bredabaan – Van Hemel**



## INTERNACIA RENKONTIĜO EN HELMOND



orizontaal

Je la 18a de septembro 2010 okazis internacia kunveno en Helmond, organizita de du membroj de la loka Esperantogrupo *La Fontano*, nome s-roj Twan Gremmen kaj Ralph Schmeits.

Partoprenis 17 personoj venintaj el Nederlando mem, Germanio, Polando kaj Belgio. Post akcepto kun kafo kaj teo ni vizitis tomatokultivejon kiu funkcias ankaŭ en sabatmateno. Unu stango mezuris 11 metrojn! Temas pri tomatoj por manĝi krude, same kiel pomo. Ĝi ege bongustis. En la parko ni piknikis por tagmanĝi.

Posttagmeze ni vizitis muzeon pri psikiatrio *De Kluis*, antaŭe psikiatriejo kaj frenezulejo *Huize Padua*.

Komuna vespermanĝo bongustis en restoracio *'t Hofke* en la komunumo *Handel*.

Agrabla etoso kaj interesa tago restas en nia memoro. Koran dankon kaj gratulon pro la bonega antaŭpreparado.

Mireille & Willy

mireille & willy



**Monato**  
INTERNACIA MAGAZINO SEN DEPENDA

- Politiko
- Sporto
- Scienco
- Komputado
- Moderna vivo
- Hobio ...

Onafhankelijk, internationaal tijdschrift over politiek, economie en cultuur.

Maandelijks tijdschrift in de internationale taal Esperanto; lezers in 65 landen; oprichter: Stefan Maul; 31ste jaargang; verschijnt in principe de eerste van elke maand.

**Aboneer nu!**  
**49 EUR / jaar**  
**(11 nummers)**





*En la parko ni piknikis por tagmanĝi.*



*Partoprenis 17 personoj venintaj el Nederlando mem, Germanio, Polando kaj Belgio.*



## Invoering taalproef voor kleuters

Alleen kinderen die minstens 220 halve dagen naar een Nederlandstalige school zijn gegaan, mogen rechtstreeks naar het eerste leerjaar. Voor diegenen die dat niet hebben gedaan, volgt een taalproef.

([www.standaard.be](http://www.standaard.be),  
22.8.2010)

## Vreemd accent

Een Britse vrouw blijkt, de dag na een migraineaanval, plots met een Frans accent te spreken. Het gaat om een zeldzame spraakstoornis (60 bekende gevallen, voor het eerst beschreven in 1941), die ontstaat na een traumatische gebeurtenis. In feite gaat het niet om een vreemd accent, maar om een ongewone uitspraak, die door de omgeving met een andere taal in verband gebracht wordt.

([www.spiegel.de](http://www.spiegel.de),  
16.9.2010)

## Meertalig onderwijs soms nadelig



Brussels Minister Jean-Luc Vanraes (Open VLD) vindt dat meertalig onderwijs, zoals het toegepast wordt in de taalbadscholen van de Franse Gemeenschap, misschien goed is voor kinderen uit de gegoede burgerij, maar dat het nadelig is voor wie het nu al moeilijk heeft op school.

(Brussel deze week,  
7.10.2010)

## Ideogrammen



Jonge Japanners en Chinezen hebben het steeds moeilijker om de vele schrifttekens uit hun taal te onthouden. Oorzaak is het voortdurend door elkaar gebruiken van de Latijnse en de eigen tekens. Er is echter een oplossing: als men zich een teken niet herinnert, kan het gemakkelijk opgezocht worden via telefoon of computer.

([smh.com.au](http://smh.com.au),  
26.8.2010)

## Esperanto

### Wiskunde

Wie geïnteresseerd is in wiskunde, en meer bepaald in de theorie van de transfinitie getallen van Georg Cantor, zal misschien plezier beleven aan de strip „Lasta lekcio en Gotingeno” die kan gedownload worden op [www.pecorelettriche.it/esperanto/romeo/gotingeno.asp](http://www.pecorelettriche.it/esperanto/romeo/gotingeno.asp).

Voor wie niets van wiskunde kent, zijn alleen al de tekeningen het bekijken waard. Het laatste deel ontbreekt in deze versie; het is immers de bedoeling om de strip ooit in gedrukte vorm te publiceren.

### Zingen

Zelf zingen is wat in onbruik geraakt. Als de

Brabançonne of de Vlaamse Leeuw gezongen worden, beweegt de meerderheid van het publiek wel de lippen, maar echt zingen doen ze niet, want van de tekst zijn maar enkele fragmenten in het geheugen blijven hangen. In Esperantokringen is dat niet anders. De Japanse journalist HORI Jasuo vindt dat een beschamende situatie en daarom heeft hij een vereniging opgericht van personen die de tekst en muziek van de Esperantohymne „La Espero” van buiten kennen.

(ret-info)

## Automatische vertaling

Apertium is een vertaalprogramma gebaseerd op vrije software („open source”). Het aantal taalcombinaties is nog beperkt, maar er zit o.m. Engels-Esperanto en Esperanto-Engels in.

([www.apertium.org](http://www.apertium.org))

## Le Monde Diplomatique

De Franse krant Le Monde heeft meerdere gespecialiseerde periodieke uitgaven, waaronder Le Monde Diplomatique (LMD). Van LMD zijn er enkele tientallen versies in verschillende talen, die op papier en/of via internet gepubliceerd worden. De Esperanto-editie ([eo.monedediplo.com](http://eo.monedediplo.com)) verschijnt sedert 2002 op het internet en heeft al meer dan 900 artikelen gepubliceerd. Per dag zijn er ongeveer 800 raadplegingen.

(Esperanto, oktober 2010)

## Digitalisering

Na wat technische problemen is [www.gazetejo.org](http://www.gazetejo.org) weer bereikbaar. Dit is slechts één van de projecten om teksten in het Esperanto via het internet ter beschikking te stellen. Het oudste is wellicht Gutenberg

(zie [eo.wikipedia.org/wiki/Project\\_Gutenberg](http://eo.wikipedia.org/wiki/Project_Gutenberg)).

## Boa Vontade

„Legião da Boa Vontade” is een van oorsprong Braziliaanse religieuze beweging, die reeds sedert de oprichting in 1950 contacten met de Esperantowereld heeft. De website [www.boavontade.com/esperanto/](http://www.boavontade.com/esperanto/) besteedt sedert een tijdje ook aandacht aan niet-religieuze thema's.

## Unicode

Voor wie zijn Esperanto-teksten in een correcte vorm op het scherm en op papier wil zien verschijnen, maar niet wijs raakt uit de vele hulpmiddeltes om het toetsenbord aan te passen, is er nu hulp op [www.esperanto.be/konvertilo.php](http://www.esperanto.be/konvertilo.php).

De tekst kan er in een van de gebruikelijke „surrogaten” (^c, ch...) in een venster getypt of gekopieerd worden. Het programma zet de tekst om in correcte Unicode-tekens, die de gebruiker dan vlot naar zijn eigen computer kan kopiëren.



Tenzij anders vermeld zijn alle vergaderingen gratis en voor iedereen toegankelijk. Let wel dat de meeste activiteiten in het Esperanto doorgaan. Uiteraard zijn we steeds bereid geïnteresseerde bezoekers in het Nederlands te woord te staan.

## ANTWERPEN – Groep “Esperanto-Antwerpen”

<http://esperanto-antwerpen.weebly.com/>

Alle programma's hebben plaats in het Esperantohuis, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, in het clublokaal op de eerste verdieping. De clubavond begint om 20.15 uur. Iedereen is welkom.

Elke vrijdagavond is er een bijeenkomst. Het programma zal tijdig verschijnen op volgende webstek: <http://esperanto-antwerpen.weebly.com/>

**05/11:** Leontine Janssens: Wenskaarten maken. Ook in deze computertijd sturen we soms nog eens graag een originele zelfgemaakte wenskaart

**12/11:** Eduard Kusters: Het lijden van de man of zijn mannen nog nodig?

“Al sinds de Bijbelse tijd tot nu vermindert de macht van de mannen. Tijdens het debat onderzoeken we de oorzaken en vragen ons af of dat rechtvaardig is.”

**19/11:** André Staes: Gruntvigproject

“Levenslang leren, ook voor ouderen, is de norm in de EU. Ik zal een overzicht geven van de projecten die dit jaar bestaan en we zullen met de leden discussiëren over de mogelijkheid om zelf in 2012 een project voor te stellen.”

**26/11:** Mauro Nervi, Italië, voorzitter van de esperanto literatuuracademie: Over de basisgedachte van deze academie en over de kandidaat voor de Nobelprijs literatuur, Baldur Ragnarsson

**03/12:** Tina Tisjlar, Kroatië: Esperantisten van bij de geboorte of esperanto-moedertaalsprekers? Tina is over het onderwerp ervaringsdeskundige.

**10/12:** Kiki Tytgat: Congres in augustus in Lignano- Italië

Kiki brengt verslag uit over het congres en bespreekt met de deelnemers de mogelijkheden om succesvol een congres te organiseren

**12/12:** Kinderfeest. 14 tot 16.30u. Kinderen tot 12 jaar zijn van harte welkom. Aanmelden kan tot 5 dec. bij Agnes of Gerd in het Esperanto-Centrum

**17/12:** 19u Zamenhoffeest met gevarieerd buffet, muzikale omlijsting door Johan Van Eenoo. Feestrede: Flory Witdoeckt. Inschrijvingen graag tot 11 dec., kostprijs 12 euro, deuren 18.30.

**24/12:** geen vergadering

**31/12:** geen vergadering

**07/01:** We verwelkomen feestelijk het nieuwe jaar!

## BRUGGE

Hou onze webstek

[www.esperanto-brugge.weebly.com](http://www.esperanto-brugge.weebly.com) in het oog voor de komende activiteiten of vraag meer informatie via: [heidi.goes@gmail.com](mailto:heidi.goes@gmail.com).

## BRUSSEL – Esperantista Brusela Grupo

<http://users.belgacom.net/EBG>

**Opgelet:** nieuwe vergaderplaats: gebouw Van Maerlant, op de hoek van de gelijknamige straat en de Belliard-sstraat, tegenover het Leopoldpark, dicht bij metrostation Maelbeek.

Aangezien dit gebouw tot de Europese Instellingen behoort, is er een vrij strenge controle. Bezoekers gelieven zich op voorhand aan te melden.

*Info:* Hélène Falk, Eikenlaan 7, 1640 Sint-Genesius-Rode, tel.: 02 358 42 14, [helene.falk@skynet.be](mailto:helene.falk@skynet.be)

## GENT – La Progreso

<http://www.esperanto.be/gent>

**Vrijdag 26 november:** programma nog te bepalen.



### KALMTHOUT - La Erikejo

<http://users.telenet.be/La.Erikejo/Index.htm>

**21 okt:** "Als het niet regent op de Ben Nevis, zal het niet lang meer duren..." Johan toont foto's en vertelt over zijn reis naar Schotland.

**18 nov:** 2e Woordenschatavond (Anita Scheenaerts): aan de hand van omschrijvingen zoeken we Esperantowoord. Breng je woordenboek mee (en zoek als voorbereiding) vijf Esperantowoord waarvan je denkt dat de anderen ze niet kennen!

### KAPELLE – Esperanto-Grupo "Meza Zelando"

Voor onze avonden, de laatste vrijdag van de maand om 19.30 u., worden we telkens bij een ander clublid te gast ontvangen. Inlichtingen over programma en plaats van samenkomst bij Sally en Dies Krombeen, tel.: (0113) 34 15 63 of Rie en Kees Dentz, tel.: (0118) 61 48 34.

### LEUVEN - Esperanto 3000

<http://www.esperanto.be/esperanto3000>

Zoals steeds gaan al onze activiteiten door in het Cultureel Centrum, Brusselsestraat 63, Leuven.

*Info:* Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320, Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12.

[rogergoris@versateladsl.be](mailto:rogergoris@versateladsl.be)

**10 nov.:** Vespero 3000: Marc Vanden Bempt vertelt over Zuidelijk China.

**8 dec.:** Vespero 3000: thema nader te bepalen.

### OOSTENDE - La Konko

Meer info : Marc Cuffez, voorzitter via 0486 362435 of [marc.cuffez@telenet.be](mailto:marc.cuffez@telenet.be); Flory Witdoeckt, ondervoorzitter via 059 702914 of [flory2@witdoeckt.be](mailto:flory2@witdoeckt.be)

- Cursus voor gevorderden : elke maandag

14u30 - 16u30 (Niet op: 1 november, 27 december!)

- Gespreksavonden voor gevorderden : woensdag 19u-21u: Op 17 (ipv 10) + 24 november en 8 + 22 december.

- Zamenhoffeest : zondag 5 december om 12u (info via Else Huisseune of ledenblad La Konko nov-dec). Programma : aperitief, koude schotel, tombola, taart,...)

Lokaal : Vercamersschool, Northlaan 14, Oostende

### TIENEN – La Hirundo

<http://home.tiscali.be/lahirundo/>

*Info:* Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen.

Tel en fax: 016 / 81 52 46,

e-post: [bert.boon@skynet.be](mailto:bert.boon@skynet.be)



**12 nov.:** Naar aanleiding van het overlijden van Willem Elsschot 50 jaar geleden, publiceert De Vlaamse Esperantobond (VEB) de Esperantovergaling van "Het Dwaallicht". De vertaling zal in het Stadhuis te Tienen aan de pers voorgesteld worden.

Info: tel.: 016 81 52 46



**ZAMENHOFA FESTO en CHARLEROI-MARCINELLE**

**mardon la 14an de decembro 2010**

**Centre du 3è Age MASCAUX , 124, rue des Champs Marcinelle  
(VILLETTE-BELLE VUE)**

**ekde 9-a horo:**

Alveno kun bona kafo en nia esperanto-lernejo

**poste:**

- Bonvenigaj vortoj far Regionaj Aktivuloj.
- Disdono de atestiloj al la E-lernantoj
- Klarigoj pri la movado en niaj regionoj
- Komuna manĝeto Panbulkoj - torto - trinkaĵoj. (inkluzive)
- Komuna foto de la grupo

**irkaŭ 12horo 1/2: Komuna veturado aŭte al:**

**“CHATEAU du FOSTEAU”**

**rue du Marquis, Leers-et-Fosteau**

**(oni traveturos Lobbes direkto Beaumont, +/- 20km)**

- vizitado de la kastelo
- vizito de la meblitaj salonoj kun memorambro de Franca Generalo REILLE, Oficiro de la Napoleona “Granda Armeo”
- Honorvino en la Kastelo,
- panbulko. (en la Forĝejo de la Kastelo)

---

**Aliĝo:** 20,00 eŭrojn pagenda al APE kasisto S-ro Lechien Max.  
(inkluzivas enirprezon kaj honorvinon),  
BE 72 000 3258537-16 (BIC BPOTBEB1)

**Informoj:** Sparenberg Jean-Pol (071 591542-, Marnette Mireille (071 324733),  
Delforge Marcel (071 431413) (poŝtelefono 0491 546987)

B.v sendi:

- Mi aliĝas al la aranĝo (sama prezo parte aŭ tute) kaj pagas **20 eŭrojn** al APE konto 000-3258537-16 de la Kasisto Lechien.

NOMO(J) .....

ADRESO .....

tel. ....

---

B.v. resendi la aliĝilon al S-ro Sparenberg, ruelle de Thuin 20, 6540 Lobbes.

## EEN NIEUWE KORTFILM IN ESPERANTO

horizontaal



<http://www.tugcesen.com/>

Pas onlangs bereikte de Esperantowereld het verrassende nieuws dat er een kortfilm in het Esperanto bestaat, die vorig jaar werd vertoond op enkele internationale filmfestivals!

De film werd gemaakt door een niet-esperantiste uit Turkije, Tuğçe Madayanti Sen. Zij is regisseur, scenariste en cameravrouw, en volgde een filmopleiding aan de universiteit van Cincinnati (VS), waar ze verschillende prijzen in de wacht sleepte. Daarna werkte ze voor een Amerikaanse televisiezender en keerde later terug naar Turkije, waar ze werkte voor de televisie van Istanboel en voor een filmstudio.

Ze behaalde ook een doctoraat in de archeologie, en werkt nu als onafhankelijk filmer. Bijzonder is dat ze Esperanto niet koos omwille van het exotische tintje maar omdat ze 'altijd geloofde in de waarachtige doeleinden en in de fundamentele betekenis' van Esperanto.

De titel is *Senmova* en de kortfilm is vrij te bekijken via internet op de webstek van de regisseur: <http://www.tugcesen.com/>

*Libera Folio* maakte een interview met de regisseur: <http://www.liberafolio.org/2010/senmova>



<http://www.tugcesen.com/>



<http://www.tugcesen.com/>





## Contactadressen in Vlaanderen

**ANTWERPEN** *Esperanto-Antwerpen*, p/a Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00, E-post: [esperanto-antwerpen@esperanto.be](mailto:esperanto-antwerpen@esperanto.be)  
**BRUGGE** *Paco kaj justeco*, Heidi Goes, Assebroeklaan 2, 8310 Brugge, tel.: (0)50 675178, [heidi.goes@gmail.com](mailto:heidi.goes@gmail.com)  
**BRUSSEL** H. Falk, Eikenlaan 7, 1640 St.-Genesius-Rode, tel. 02 358 42 14, E-post: [helene.falk@skynet.be](mailto:helene.falk@skynet.be)  
**GENT** *La Progreso* Katja Lödör, Peter Benoïllaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77, E-post: [gent@esperanto.be](mailto:gent@esperanto.be)  
**KALMTHOUT** *La Erikejo*, Mireille Smet-Storms op 03 666 83 19 of via [mireillestorms@hotmail.com](mailto:mireillestorms@hotmail.com)  
**KORTRIJK** *La Konkordo* P. Glorieux, Werkenstraat 56, 8610 Werken, tel.: 051 56 90 30, E-post: [pier.glorieux@gmail.com](mailto:pier.glorieux@gmail.com)  
 - Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96.  
**LEUVEN** *Esperanto 3000* Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12, E-post: [rogergoris@base.be](mailto:rogergoris@base.be)  
**LIMBURG** *Limburgse Esperantovereniging* H. Schutters, Panhovenstraat 10, 3930 Peer, tel.: 011 63 55 92, E-post: [henri.schutters@skynet.be](mailto:henri.schutters@skynet.be)  
**LONDERZEEL** Frederik Van den Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel, tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65, E-post: [comite.jean.pain@skynet.be](mailto:comite.jean.pain@skynet.be)  
**OOSTENDE** *La Konkoro* Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65 (gsm)  
**ROESELARE / TIELT** zie KORTRIJK  
**TIENEN** *La Hirundo* Info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen, Tel en fax: 016 / 81 52 46, e-post: [post@lahirundo.be](mailto:post@lahirundo.be)  
**TURNHOUT** Daniel Van Herpe, Koningin Fabiolalaan 2, 2360 Oud-Turnhout, tel.+fax: 014 45 13 29, E-post: [dan.vanherpe@telenet.be](mailto:dan.vanherpe@telenet.be)

## Contactadressen in Nederland

**ALKMAAR** Afdeling Alkmaar. Bert Klijn, Klipper 119, 1721 GW Broek op Langedijk, Tel 0226-314183, E-post: [esperanto.alkmaar@gmail.com](mailto:esperanto.alkmaar@gmail.com)  
**ALMELO** G.C.A.M. Dercks, Molenstraat 20, 7607 AL Almelo. Tel. 0546 819403.  
**APELDOORN**: Mevr. A. Schouten, Dintel 20, 733 MC Apeldoorn. Tel. 055 5332923.  
**BEVERWIJK** *Stelrondo* R. Moerbeek, Zwaansmeerstraat 48, NL-1946 AE Beverwijk, tel.: (0251) 23 10 79.  
**DEN HAAG** *Internationaal Esperanto-Instituut (IEI)* Riouwstraat 172, NL-2585 HW Den Haag, tel.: (070) 355 66 77.  
**DEN HELDER** *Contact*: Kruiswin 1205, NL-1780 LE Den Helder.  
**DEVENTER** zie ALMELO.  
**EINDHOVEN** R. Bossong, Floraplein 23, NL-5644 JS Eindhoven, tel.: (040) 211 41 62.  
**ENSCHDE** Corrie Kwantes, Marnixstraat 57, 2023 RB Haarlem, Tel 023-5276561.  
**GRONINGEN** *Esperantocentrum*, T.W.S. Mansholtstraat 25, NL-9728 MC Groningen, tel.: (050) 527 45 72.  
**HAARLEM-HEEMSTED** *Kompenado faras pacon* C. Duivenvoorden-Kors, Kamerlingh Onnesstraat 40, NL-2014 EM Haarlem, tel.: (023) 524 57 13.  
**HELMOND** Toine Gremmen, Nassastraat 3, 5707 HL Helmond, tel.: (0492) 54 44 72.  
**'S HERTOGENBOSCH** S. Bosga, Rijzertlaan 46, postbus 2141, 5202 CC 's Hertogenbosch.

**LEIDSCHEMENDAM-VOORBURG**: M.H. Erasmus-van Zadelhoff, Laan van Oostenburg 40, NL-2271 AP Voorburg, tel.: (070) 38635 29, E-post: [marjet.erasmus@zonnet.nl](mailto:marjet.erasmus@zonnet.nl)  
**ROTTERDAM** *Mercurio* P. Schuil, Park Vossendijk 331, 3192 XG Hoogvliet, tel.: (010) 416 14 49.  
**TANEF/La Migranto** Aad Demmendaal-o/d Brouw, Boekenrode 11, NL-3085 JA Rotterdam.  
**TERNEUZEN** Zeland-Flandruja Esperanto-Grupo J. den Toonder, Axelsestraat 6, 4537 AJ Terneuzen.  
**VOORBURG**: zie Esperantogroep LEIDSCHEMENDAM-VOORBURG  
**ZAANDAM** J.K. Hammer Taxusstraat 7, 1505 AA Zaandam Tel 075-6166931. E-post: [ko.hammer@planet.nl](mailto:ko.hammer@planet.nl)  
**ZEELAND** S.P. Smits, Lange Noordweg 3, 4453 RC 's-Heerenhoek, Tel 0113-351456. E-post: [spsmits@hotmail.com](mailto:spsmits@hotmail.com)  
**ZEEUWS-VLAANDEREN**: Det Koning, van Speykstraat 19, 4535 BN Terneuzen, tel.: 0115 – 694 670, E-post: [det@digitalplaygrounds.com](mailto:det@digitalplaygrounds.com)

## Andere nuttige adressen

**Vlaamse Esperantobond / Flandra EsperantoLigo** Frankrijklei, 140, B-2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00, Fax.: 03 233 54 33, Epost: [info@fel.esperanto.be](mailto:info@fel.esperanto.be). Internet: [www.esperanto.be](http://www.esperanto.be)  
**Vlaamse Esperanto Jongeren Vereniging / Flandra Esperanto Junulara Asocio** p/a Frankrijklei 140, B2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00 Epost: [fleja@esperanto.be](mailto:fleja@esperanto.be).  
**ILEI-Belgio**: Iwona Kocieba, Graaf de Fienneslaan 54, BE-2650 Edegem, iwona.kocieba@telenet.be  
**Esperanto Scoutsvereniging/Skolta EsperantoLigo (SEL)** Stein Hautekees, Rue des Rêches 20, B-5530 Yvoir, [post@sel-belgio.be](mailto:post@sel-belgio.be) Zie ook: [www.sel-belgio.be](http://www.sel-belgio.be)  
**Association pour l'Esperanto**, p/a Marcel Delforge, rue des Glacières 16, B6001 Charleroi (Marcinelle). Tel.: + fax: 071 43 14 13, Epost: [mardelforge@brutele.be](mailto:mardelforge@brutele.be).  
**Belga Esperanto Fervojista Asocio (Sporwegesperantisten)**, Lucien De Sutter, Frère Orbanstraat 210, 8400 Oostende. Tel:059 50 18 25.  
**Esperanto Nederland**, secretaris, p/a Ineke Emmelkamp, Arubastraat 12, 9715 RW Groningen, T: 050-5718842, E: [sekretario@esperanto-nederland.nl](mailto:sekretario@esperanto-nederland.nl)  
**Hoofdkantoor van de Esperanto WereldVereniging/Centra Oficejo de UEA** Nieuwe Binnenweg 176, NL3015 BJ Rotterdam, tel.: 00 31 10 436 10 44. Epost: [uea@inter.nl.net](mailto:uea@inter.nl.net).

## Bestuursleden van FEL

**Voorzitter**: Lode Van de Velde, Hof Van Tichelen 20/3, 2020 Antwerpen, 03/899.08.73, [lodchjo@yahoo.com](mailto:lodchjo@yahoo.com)  
**Ondervoorz.**: Flory Witdoeckt, Wapenplein 17 - 8, 8400 Oostende, 059/70.29.14, [flory2@witdoeckt.be](mailto:flory2@witdoeckt.be)  
**Penningm.**: Bart Demeyere, Albert Dyserynckstraat 28, 8200 Brugge [bart.demeyere@esperanto.be](mailto:bart.demeyere@esperanto.be)  
**Secretaris**: Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65, [marc.cuffez@telenet.be](mailto:marc.cuffez@telenet.be)  
**Bestuurslid**: Walter van den Kieboom, Wapenplein 17 - 8,, 8400 Oostende, 059/70.29.14  
**Bestuurslid**: Helena Van der Steen, Turnhoutsebaan 459, 2140 Borgerhout, [h.vdsteen@scarlet.be](mailto:h.vdsteen@scarlet.be)  
**Bestuurslid**: Yves Nevelsteen, Maaltebruggestraat 165a, 9000 Gent. Tel. 09/3307156, [yves@ikso.net](mailto:yves@ikso.net)

ISSN-0772-540X afgiftekantoor Antwerpen X  
Tweemaandelijks tijdschrift

# Kiel Vaglumo

**Willem Elsschot**



# Vaglumo

## Willem Elsschot

Antaŭ 50 jaroj mortis Willem Elsschot, unu el la plej famaj flandraj verkistoj de la pasinta jarcento. Okaze de tiu jubileo, Flandra Esperanto-Ligo eldonis la verkon “Kiel Vaglumo” (Het dwaallicht) en traduko de Bert Boon.

“Kiel Vaglumo” estas aspekte maldika libro 56-paĝa, sed enhave ĝi estas novelo plurtavola ... La tavoloj sin kaŝas, ĝis la leganto atingas iun tavoloŝlosilon, kiun li nur per tre atenta legado malkovros.

Eldonjaro: 2010

Tradicia bindita versio: formato 135 x 205 mm, 56 paĝoj, ISBN: 978-90-77066-45-4;  
prezo ĉe FEL: 10,00 EUR + afranko.

Flandra Esperanto-Ligo, Frankrijklei 140, Antwerpen, Belgio.

Reteb: [www.retbutiko.net](http://www.retbutiko.net) - [retbutiko@fel.esperanto.be](mailto:retbutiko@fel.esperanto.be)